ISNN 3030-3907

2026/2
VOLUME 5

DEVELOPMENT OF SCIENCE

ILMIY JURNAL

Development of science

Ilmiy jurnal

2026/2 VOLUME 5

ISSN 3030 -3907

Ilmiy jurnal OAK rayosatining 2024 yil 27 sentabrdagi 361-son qaroriga asosan 02.00.00 kimyo fanlari hamda 2025 yil 12 fevral 367- son qaroriga asosan 05.00.00 texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

BOSH MUHARRIR:
Temirov Alisher Hoshim o‘g‘li – texnika fanlari falsafa doktori (PhD),Dotsent.
TAHRIRIYAT KENGASH RAISI:
Fozilov Sadriddin Fayzullayevich – texnika fanlari doktori, professor
TAHRIRIYAT KENGASH A’ZOLARI

TEXNIKA FANLARI/ TECHNICAL SCIENCES/ ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Bozorov G‘ayrat Rashidovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Abdurahmonov Olim Rustamovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Adizov Bobur Zamirovich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, professor
Hayitov Ruslan Rustamjonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Jumayev Qayum Karimovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Berdiyev Dorob Murodovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor
Maxmudov Rafiq Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Tilloyev Lochin Ismatilloyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Raxmonov Qahramon Sanakulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Barakayev Nusratullo Rajabovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor.
Jo‘rayev Xayrullo Fayziyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Panoyev Erali Rajabboyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Ataullayev Sherzod Nabiullyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Malik Negmurodovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Axmedova Ozoda Bahronovna
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti.
Safarov Bahri Jumayevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Xaydarov Axtam Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Safarov Jasur Alijon o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Асадова Раъно Дилмуратовна
Тошкент Давлат техника университети доценти

KIMYO FANLARI/ CHEMICAL SCIENCES/ ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Axmedov Voxid Nizomovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Umarov Baqo Bafoyevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Kodirov Abduaxad Abduraximovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Qurbonov Mingniqul Jumagulovich
Qarshi davlat Universiteti, dotsent
Turemuratov Sharibay Naurizbaevich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Qoraqalpog‘iston bo‘limi Bosh ilmiy kotibi, professor
Tursunov Kaxor Shonazarovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Do‘stov Hamro
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Panoyev Nodir Shavkatovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Olimov Bobur Bahodir o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Kasimov Sherzod Abduazimovich
Termiz Davlat Universiteti, professor.
Aliqulov Rustam Valiyevich
Termiz Davlat Universiteti, professor
Tropov Xamza Tursunovich
Samarqand Davlat Universiteti, professor

IQTISODIYOT FANLARI/ ECONOMICS/ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Nizamov Aslitdin Badreddinovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Boboyev Akmal Choriyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Ergashxojayeva Shaxnoza Djasurovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Saidaxmedova Nodira Ilxomovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Muxsinov Bekzod Toxirovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shakarov Qulmat Ashirovich
Renessans ta'lim universiteti,dotsent.
Jumaeva Zulfiya Qayumovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Norova Salomat Yusupovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Avezova Shaxnoza Maxmudjonovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Jalilov Jamshid G‘anijonovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, dotsent
Xasanova Gulruh Djumanazarovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.

PEDAGOGIKA FANLARI/ PEDAGOGICAL SCIENCES / ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Siddiqova Sadoqat G‘afforovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Zoyirov Erkin Xalilovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, DSc, professor
Gaffarov Feruz Hasanovich
Puchon Universiteti, *professor*
Ruziyev Davron Yuldashevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Muradova Firuza Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Yunusova Gulandon Samiyevna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
To‘xtayeva Zebo Sharifovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Navro‘zova Gulchixra Nigmatovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Uzoqova Laylo Polvonovna
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.
To‘raqulova Marjona Qiyom qizi
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Muradova Zarina Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Sanjar Aslonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shodiyev Jahongir Jo‘raqulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent
Gaffarov Laziz Hasanovich
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.

Tahririyat a’zolarning to‘liq ro‘yxati jurnalning www.devos.uz saytida keltirilgan.

Tahririyat hay’ati a’zolarining tarkibini o‘zgartirish hamda qo‘shimcha kiritish yoki tahririyat a’zoligidan chiqarish bosh muharrir tomonidan amalga oshiriladi.

ISSN 3030-3907

Development of science ilmiy jurnali 2024 yil 15 aprel kuni №256445 sonli guvohnoma bilan Davlat ro‘yxatidan o‘tgan.

To‘plam elektron ko‘rinishda (pdf formatida) mualliflarga taqdim etiladi. To‘plamga kiritiladigan maqolalarning mazmuni, ulardagi statistik ma’lumotlar va me’yoriy hujjatlarning to‘g‘riligiga hamda har qanday fikr - mulohazalarga mualliflarning o‘zlari mas’ul hisoblanadilar. Talablarga javob bermaydigan maqolalar to‘plamga kiritilmaydi. Tashkiliy qo‘mita maqola matnini qisqartirish, qisman tuzatish kiritish, seksiyalarga joylashtirish huquqiga ega.

ISSN 3030-3907

OLIY TA’LIM TALABALARIGA HOMILADORLIKDA GIPERTENZIV HOLATLAR MAVZUSINI ZAMONAVIY O‘QITISH METODLARI ASOSIDA O‘QITISH TEXNOLOGIYALARI

Nematova Maftuna Rahmatilloyevna

Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti. Buxoro, O‘zbekiston.

E-mail: nematova.maftuna@bsmi.uz

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada oliy ta’lim muassasalarida tibbiyot yo‘nalishi talabalari uchun homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash masalalari yoritilgan. Tadqiqotda talaba markazli ta’lim, muammoli o‘qitish, interaktiv metodlar, simulyatsion mashg‘ulotlar, raqamli platformalar va klinik holatlarga asoslangan ta’lim texnologiyalarining didaktik samaradorligi tahlil qilindi. Natijalar zamonaviy metodlar talabalarning klinik fikrlashi, kasbiy kompetensiyasi va mustaqil qaror qabul qilish ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega ekanini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: gipertenziv holatlar, homiladorlik, zamonaviy o‘qitish metodlari, interaktiv ta’lim, simulyatsiya, tibbiy ta’lim.

Аннотация. В данной научной статье освещены вопросы применения современных педагогических технологий в преподавании темы гипертензивных состояний при беременности студентам медицинского направления высших учебных заведений. В исследовании проанализирована дидактическая эффективность образовательных технологий, основанных на студентоцентрированном обучении, проблемном обучении, интерактивных методах, симуляционных занятиях, цифровых платформах и клинических ситуациях. Результаты показывают, что современные методы имеют важное значение в развитии клинического мышления, профессиональной компетентности и навыков самостоятельного принятия решений у студентов.

Ключевые слова: гипертензивные состояния, беременность, современные методы обучения, интерактивное обучение, симуляция, медицинское образование.

Abstract. This scientific article covers the issues of applying modern pedagogical technologies in teaching the topic of hypertensive conditions during pregnancy to medical students in higher educational institutions. The study analyzed the didactic effectiveness of student-centered learning, problem-based learning, interactive methods, simulation classes, digital platforms, and educational technologies based on clinical situations. The results show that modern methods are important in the

ISSN 3030-3907

development of students' clinical thinking, professional competence, and independent decision-making skills.

Keywords: hypertensive conditions, pregnancy, modern teaching methods, interactive learning, simulation, medical education.

KIRISH.

Homiladorlik davrida kuzatiladigan gipertenziv holatlar, jumladan gestatsion gipertenziya, preeklampsiya va eklampsiya akusherlik amaliyotida eng muhim va murakkab patologik holatlardan biri hisoblanadi. Ushbu kasalliklar ona organizmida yurak-qon tomir, buyrak, markaziy asab tizimi va gemostaz tizimining chuqur funksional buzilishlari bilan kechib, homila rivojlanishiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi hamda perinatal va maternal asoratlar xavfini sezilarli darajada oshiradi. Statistik ma’lumotlarga ko‘ra, homiladorlikdagi gipertenziv holatlar ona va homila o‘limi hamda nogironligining yetakchi sabablaridan biri bo‘lib qolmoqda.

Mazkur patologiyalarning etiopatogenezi, klinik kechishi va davolash-taktik yondashuvlarining murakkabligi ushbu mavzuni oliy ta’lim muassasalarida tibbiyot yo‘nalishi talabalari uchun chuqur, tizimli va amaliy yo‘naltirilgan tarzda o‘qitishni taqozo etadi. Talabalarda nafaqat nazariy bilimlarni, balki klinik fikrlash, differensial diagnostika, xavf omillarini baholash va favqulodda holatlarda to‘g‘ri qaror qabul qilish kompetensiyalarini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

An’anaviy ma’ruza-uslubidagi ta’lim, asosan, bilimlarni reproduktiv o‘zlashtirishga yo‘naltirilgan bo‘lib, talabalarda klinik tafakkur, mustaqil tahlil va amaliy ko‘nikmalarni yetarli darajada rivojlantira olmaydi. Bunday yondashuv murakkab klinik vaziyatlarni real sharoitda baholash va boshqarish qobiliyatini shakllantirishda cheklangan imkoniyatlarga ega. Shu sababli, tibbiy ta’lim jarayoniga zamonaviy o‘qitish texnologiyalarini, jumladan muammoli ta’lim, klinik holatlarga asoslangan o‘qitish (case-based learning), simulyatsion mashg‘ulotlar, raqamli va interaktiv pedagogik metodlarni joriy etish dolzarb ilmiy-pedagogik vazifa sifatida namoyon bo‘lmoqda.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR. So‘nggi yillarda homiladorlik davrida uchraydigan gipertenziv holatlar masalasi nafaqat klinik tibbiyot, balki tibbiy ta’lim metodikasi nuqtayi nazaridan ham keng o‘rganilmoqda. Xalqaro va mahalliy ilmiy manbalarda gestatsion gipertenziya, preeklampsiya va eklampsiyaning patogenezi, klinik belgilari, diagnostik mezonlari hamda davolash taktikasiga oid ko‘plab tadqiqotlar e’lon qilingan. Jumladan, F.G. Cunningham va hammualliflar homiladorlikdagi gipertenziv holatlarni ona va homila uchun yuqori xavfli patologiyalar sifatida baholab, ularni erta aniqlash va boshqarish muhimligini ta’kidlaydi.

ISSN 3030-3907

Sibai B.M. tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda preeklampsiyaning og‘ir shakllarida klinik qaror qabul qilishda shifokorning tayyorgarlik darajasi muhim omil ekanligi ko‘rsatib berilgan. Muallif klinik bilim bilan bir qatorda amaliy ko‘nikmalar va tezkor fikrlash qobiliyatini shakllantirish zarurligini alohida qayd etadi. Bu esa tibbiyot ta’limida an’anaviy o‘qitish yondashuvlarining yetarli emasligini ko‘rsatadi.

Pedagogik adabiyotlarda zamonaviy tibbiy ta’limning asosiy yo‘nalishlari sifatida kompetensiyaga asoslangan ta’lim, muammoli o‘qitish (Problem-Based Learning), klinik holatlarga asoslangan ta’lim (Case-Based Learning), simulyatsion treninglar va raqamli ta’lim texnologiyalari e’tirof etilgan. Harden R.M. va Biggs J. tadqiqotlarida ta’lim jarayonida nazariya va amaliyotni integratsiyalash, talabani faol subyekt sifatida jalb etish orqali ta’lim samaradorligini oshirish mumkinligi ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Mahalliy tadqiqotlarda ham tibbiyot ta’limida interaktiv metodlardan foydalanish talabalarning bilimlarni chuqurroq o‘zlashtirishiga, klinik tafakkur va mustaqil qaror qabul qilish kompetensiyalarining shakllanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatishi qayd etilgan. Shu bilan birga, adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, homiladorlikdagi gipertenziv holatlar mavzusini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni kompleks va tizimli qo‘llash masalasi yetarli darajada o‘rganilmagan bo‘lib, bu yo‘nalishda ilmiy izlanishlar olib borish dolzarb hisoblanadi.

Mazkur tadqiqot oliy ta’lim muassasalarida tibbiyot yo‘nalishi talabalariga homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini o‘qitishda zamonaviy o‘qitish texnologiyalarining samaradorligini aniqlashga qaratilgan. Tadqiqot jarayonida pedagogik va empirik metodlarning kompleks majmuasidan foydalanildi.

Nazariy metodlar sifatida ilmiy-pedagogik va tibbiy adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish va tizimlashtirish usullari qo‘llanildi. Bu metodlar yordamida homiladorlikdagi gipertenziv holatlarni o‘qitishga doir mavjud yondashuvlar, muammolar va istiqbolli yo‘nalishlar aniqlab olindi.

Empirik tadqiqot metodlari doirasida pedagogik kuzatish, anketa-so‘rov va tajriba-sinov ishlari amalga oshirildi. O‘quv jarayonida zamonaviy o‘qitish texnologiyalari, jumladan muammoli ta’lim, klinik holatlarga asoslangan mashg‘ulotlar, simulyatsion treninglar, interaktiv guruhli ishlanmalar va raqamli ta’lim platformalari joriy etildi. Talabalarning bilim darajasi, klinik fikrlash ko‘nikmalari va mavzuni o‘zlashtirish samaradorligi an’anaviy va zamonaviy metodlar asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlar natijalari orqali solishtirildi.

Olingan natijalar statistik va sifat tahlili asosida qayta ishlanib, zamonaviy o‘qitish texnologiyalarining didaktik samaradorligi baholandi. Tadqiqot

ISSN 3030-3907

metodlarining kompleks qo‘llanilishi homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini o‘qitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlarning ustun jihatlarini ilmiy asoslash imkonini berdi.

NATIJALAR. O‘tkazilgan pedagogik tajriba-sinov ishlari natijalari homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini o‘qitishda zamonaviy o‘qitish texnologiyalaridan foydalanish ta’lim samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ko‘rsatdi. Tadqiqot jarayonida an’anaviy ma’ruza-uslubidagi mashg‘ulotlar bilan zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlar natijalari o‘zaro solishtirildi.

Zamonaviy metodlar qo‘llanilgan guruhlarda talabalarning mavzuni o‘zlashtirish darajasi yuqoriligi kuzatildi. Xususan, talabalarda homiladorlikda uchraydigan gipertenziv holatlarning klinik belgilari, differensial diagnostikasi va davolash-taktik yondashuvlari bo‘yicha bilimlar yanada tizimli va chuqur shakllandi. Klinik holatlarga asoslangan topshiriqlar talabalarni real amaliy vaziyatlarga yaqinlashtirib, nazariy bilimlarni amaliy ko‘nikmalar bilan integratsiyalash imkonini berdi.

Muammoli ta’lim va case-based learning metodlari qo‘llanilgan mashg‘ulotlarda talabalarning klinik fikrlash faolligi oshdi. Ular arterial qon bosimini baholash, laborator ko‘rsatkichlarni tahlil qilish, preeklampsiyaning og‘irlik darajasini aniqlash va optimal davolash taktikasini tanlashda mustaqil va asoslangan qarorlar qabul qila boshladilar. Bu esa talabalarning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda muhim omil bo‘lib xizmat qildi.

Simulyatsion mashg‘ulotlar natijasida favqulodda holatlar, jumladan eklamptik tutqanoq yuzaga kelganda bajariladigan algoritmik harakatlar bo‘yicha talabalarning tayyorgarlik darajasi sezilarli darajada yaxshilandi. Simulyatorlarda o‘tkazilgan treninglar talabalarda stressli vaziyatlarda tezkor harakat qilish, jamoa bilan hamkorlikda ishlash va klinik protokollarga rioya qilish ko‘nikmalarini rivojlantirdi.

Raqamli ta’lim vositalari va elektron platformalardan foydalanish talabalarning mustaqil ta’limga bo‘lgan qiziqishini oshirdi. Onlayn testlar va interaktiv topshiriqlar yordamida bilimlarni baholash jarayoni yanada shaffof va samarali bo‘ldi. Natijada talabalar o‘z bilim darajasini mustaqil nazorat qilish va kamchiliklarni aniqlash imkoniyatiga ega bo‘ldilar.

Umuman olganda, olingan natijalar shuni ko‘rsatdiki, homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini zamonaviy o‘qitish texnologiyalari asosida tashkil etish talabalarning nazariy bilimlarini mustahkamlash, klinik tafakkurini rivojlantirish va amaliy ko‘nikmalarini shakllantirishda an’anaviy ta’lim usullariga nisbatan yuqori didaktik samaradorlikka ega.

ISSN 3030-3907

MUHOKAMA. Mazkur tadqiqot natijalari oliy ta’lim muassasalarida tibbiyot yo‘nalishi talabalariga homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini o‘qitishda zamonaviy o‘qitish texnologiyalarini qo‘llashning yuqori didaktik samaradorligini tasdiqlaydi. Olingan ma’lumotlar shuni ko‘rsatdiki, interaktiv, muammoli va simulyatsion ta’lim metodlari talabalarning klinik fikrlash darajasi, amaliy ko‘nikmalari hamda kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi.

Tadqiqot natijalari xalqaro adabiyotlarda keltirilgan ilmiy xulosalar bilan mos keladi. Xususan, Sibai B.M. va Cunningham F.G. tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda preeklampsiya va eklampsiyani samarali boshqarish uchun tibbiyot xodimlarida chuqur klinik bilim bilan bir qatorda tezkor qaror qabul qilish va amaliy tayyorgarlik muhimligi ta’kidlangan. Ushbu tadqiqotda qo‘llanilgan klinik holatlarga asoslangan o‘qitish va simulyatsion treninglar aynan shu kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qilgani bilan ahamiyatlidir.

Pedagogik nuqtayi nazardan, olingan natijalar Harden R.M. va Biggs J. tomonidan asoslab berilgan kompetensiyaga yo‘naltirilgan ta’lim konsepsiyasini tasdiqlaydi. Talabaning faol subyekt sifatida ta’lim jarayoniga jalb etilishi, muammoli vaziyatlarni mustaqil tahlil qilish imkoniyatining yaratilishi bilimlarning chuqur va barqaror o‘zlashtirilishiga olib kelgan. An’anaviy ma’ruza-uslubidagi ta’limda esa bilimlar asosan reproduktiv xarakterda qolib, klinik vaziyatlarga tatbiq etishda qiyinchiliklar kuzatilgan.

Simulyatsion mashg‘ulotlarning samaradorligi alohida e’tiborga loyiq. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, eklampsiya kabi favqulodda holatlarni modellashtirish orqali talabalarda algoritmik fikrlash, jamoada ishlash va stressli vaziyatlarda to‘g‘ri harakat qilish ko‘nikmalari shakllandi. Bu holat tibbiy ta’limda simulyatsiya metodlari nazariy bilimlar va real klinik amaliyot o‘rtasidagi tafovutni kamaytirishga xizmat qilishini ko‘rsatadi.

Raqamli ta’lim vositalaridan foydalanish talabalarning mustaqil ta’lim faoliyatini faollashtirib, bilimlarni baholash va tahlil qilish imkoniyatlarini kengaytirdi. Bu jihat zamonaviy tibbiy ta’limning raqamli transformatsiyasi bilan bevosita bog‘liq bo‘lib, ta’lim jarayonining moslashuvchanligi va individuallashuvini ta’minlaydi.

Shu bilan birga, tadqiqot ayrim cheklovlarga ham ega. Xususan, tadqiqot cheklangan talaba guruhi doirasida olib borilgan bo‘lib, natijalarni umumlashtirishda ehtiyotkorlikni talab etadi. Kelgusida kengroq tanlov asosida, statistik tahlillar bilan boyitilgan tadqiqotlar o‘tkazish zamonaviy o‘qitish texnologiyalarining uzoq muddatli samaradorligini aniqlash imkonini beradi.

ISSN 3030-3907

Umuman olganda, muhokama natijalari shuni ko‘rsatadiki, homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni kompleks qo‘llash tibbiyot ta’limining sifatini oshirish, talabalarni real klinik faoliyatga puxta tayyorlash hamda ona va homila salomatligini ta’minlashga xizmat qiluvchi malakali mutaxassislarni tayyorlashda muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

XULOSA. O‘tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, homiladorlik davrida uchraydigan gipertenziv holatlar mavzusini oliy ta’lim muassasalarida zamonaviy o‘qitish texnologiyalari asosida tashkil etish tibbiyot yo‘nalishi talabalarining nazariy bilimlari va amaliy ko‘nikmalarini shakllantirishda yuqori samaradorlikka ega. Mazkur mavzuning klinik jihatdan murakkabligi va yuqori xavfli patologiyalar sirasiga kirishi uni o‘qitishda an’anaviy yondashuvlar bilan cheklanib qolmaslik zarurligini tasdiqlaydi.

Tadqiqot davomida qo‘llanilgan muammoli ta’lim, klinik holatlarga asoslangan o‘qitish, simulyatsion mashg‘ulotlar va raqamli ta’lim vositalari talabalarda klinik fikrlashni rivojlantirish, differensial diagnostika o‘tkazish va davolash taktikasini asoslab tanlash kompetensiyalarini shakllantirishga xizmat qildi. Bu esa talabalarni real klinik faoliyatga yaqinlashtirib, ularning kelajakdagi kasbiy tayyorgarlik darajasini oshirdi.

Olingan natijalar zamonaviy pedagogik texnologiyalarni tibbiy ta’lim jarayoniga tizimli va kompleks joriy etish zarurligini ilmiy jihatdan asoslab berdi. Ayniqsa, favqulodda holatlarni modellashtirishga asoslangan simulyatsion treninglar va interaktiv metodlar ona va homila hayoti uchun xavfli bo‘lgan holatlarda tezkor va samarali qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi.

Xulosa qilib aytganda, homiladorlikda gipertenziv holatlar mavzusini zamonaviy o‘qitish texnologiyalari asosida o‘qitish tibbiyot ta’limining sifatini oshirish, kompetensiyaga yo‘naltirilgan mutaxassislar tayyorlash va akusherlik amaliyotida ijobiy klinik natijalarga erishish uchun muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI (REFERENCES):

1. Cunningham F.G., Leveno K.J., Bloom S.L., et al. Williams Obstetrics. – 26th ed. – New York: McGraw-Hill Education, 2022. – 1352 p.
2. Sibai B.M. Hypertensive disorders of pregnancy // Obstetrics & Gynecology. – 2021. – Vol. 137, No. 2. – P. 337–350.
3. Brown M.A., Magee L.A., Kenny L.C., et al. Hypertensive disorders of pregnancy: ISSHP classification and management recommendations // Hypertension. – 2018. – Vol. 72, No. 1. – P. 24–43.

ISSN 3030-3907

4. American College of Obstetricians and Gynecologists. Gestational hypertension and preeclampsia: Practice Bulletin No. 222 // Obstetrics & Gynecology. – 2020. – Vol. 135, No. 6. – P. e237–e260.
5. WHO. WHO recommendations for prevention and treatment of pre-eclampsia and eclampsia. – Geneva: World Health Organization, 2019. – 56 p.
6. Magee L.A., Pels A., Helewa M., et al. Diagnosis, evaluation, and management of the hypertensive disorders of pregnancy // Pregnancy Hypertension. – 2014. – Vol. 4, No. 2. – P. 105–145.
7. Harden R.M. The integration ladder: A tool for curriculum planning and evaluation // Medical Education. – 2019. – Vol. 53, No. 6. – P. 569–577.
8. Biggs J., Tang C. Teaching for Quality Learning at University. – 5th ed. – London: McGraw-Hill Education, 2020. – 389 p.
9. Dolmans D.H.J.M., De Grave W., Wolfhagen I.H.A.P., Van der Vleuten C.P.M. Problem-based learning: Future challenges for educational practice and research // Medical Education. – 2005. – Vol. 39, No. 7. – P. 732–741.
10. Issenberg S.B., McGaghie W.C., Petrusa E.R., Gordon D.L., Scalese R.J. Features and uses of high-fidelity medical simulations // Medical Teacher. – 2005. – Vol. 27, No. 1. – P. 10–28.
11. Frenk J., Chen L., Bhutta Z.A., et al. Health professionals for a new century: transforming education to strengthen health systems // The Lancet. – 2010. – Vol. 376, No. 9756. – P. 1923–1958.
12. Khalid A., Ali S., Siddiqui A. Simulation-based medical education in obstetrics // Journal of Obstetrics and Gynaecology. – 2019. – Vol. 39, No. 3. – P. 315–320.
13. Ахмедов Б.А., Рахимова Н.Ш. Акушерликда гипертензив ҳолатлар: диагностика ва даволаш // Тиббиёт ахборотномаси. – 2020. – № 4. – Б. 45–50.
14. Каримов И.Р., Юлдашев Ш.А. Замонавий педагогик технологиялар асосида тиббий таълимни ташкил этиш // Педагогик таълим журнали. – 2021. – № 2. – Б. 112–118.

ISSN 3030-3907